

Investorgarantiordningen

Den svenske investorgaranti er en forbrugergarantiordning, der dækker værdipapirer og midler, som banker og værdipapirselskaber håndterer for kunders regning. Det indebærer, at du som kunde kan få erstatning af staten, hvis et pengeinstitut, som går konkurs, ikke kan udlevere dine aktiver.

Garantiordningen omfatter de værdipapirer og midler, som et pengeinstitut håndterer, når det udfører en såkaldt investeringsydelse for en kunde. Investeringsydelse betyder i denne sammenhæng blandt andet køb, salg eller opbevaring (deponering) af værdipapirer såsom aktier, obligationer eller derivater.

Investorgarantien blev indført i Sverige i 1999 og er baseret på et EF-direktiv. Der findes tilsvarende systemer i de øvrige EU-lande samt i flere lande uden for EU.

Garantien er finansieret af afgifter fra de deltagende pengeinstitutter. Det svenske *Rigsgäldskontoret* er ansvarlig for at udbetale erstatning, administrere afgifter og tilvejebringe generel information om garantien.

Betingelser for garantiordningens ikrafttrædelse

- Pengeinstituttet skal være gået konkurs
- Du skal som kunde være ude af stand til at få udleveret de værdipapirer eller midler som pengeinstituttet håndterer eller har taget imod for din regning. En sådan situation kan opstå, hvis pengeinstituttet har blandet dine aktiver med sine egne på grund af sjuksk eller kriminalitet.

Erstatningens størrelse

- Staten erstatte op til 250.000 SEK pr. kunde og pengeinstitut.
- Hvis flere personer har et fælles depot, kan hver person maksimalt opnå erstatning på 250.000 SEK.
- Erstatningen bliver ikke påvirket af kundens eventuelle gæld til pengeinstituttet. Der kan gælde andre regler i udenlandske garantiordninger.
- Hvis renten tilskrives i henhold til lov eller aftale, får kunden også erstatning for rente tilskrevet frem til konkursdagen på beløb, som pengeinstituttet har taget imod under rapporteringsansvar (se nedenstående forklaring). Den maksimale erstatning, inklusive renter, udgør 250.000 SEK.
- Hvis du har dine værdipapirer hos en filial af et udenlandsk pengeinstitut i Sverige kan du få erstatning fra den svenske investorgarantiordning, forudsat at pengeinstituttet er tilsluttet ordningen som supplement til hjemlandets garantiordning. Den svenske stat dækker da forskellen mellem erstatningsniveauet i henhold til hjemlandets investorgaranti og det svenske niveau på 250.000 SEK.

Sådan udbetales erstatningen

Du skal som kunde skriftligt fremføre dit krav om erstatning i henhold til investorgarantiordningen til Rigsgäldskontoret senest et år efter konkursen. Når vi har modtaget dit krav, vil vi undersøge, om du er berettiget til erstatning. I komplicerede tilfælde kan processen

trække lidt ud. Hvis det viser sig, at du er berettiget til erstatning, vil erstatningsbeløbet blive udbetalt senest to uger efter vores beslutning derom.

Hvis dine værdipapirer opbevares hos en filial af et udenlandsk pengeinstitut i Sverige, vil erstatningen blive udbetalt fra to landes investorgarantisystemer, forudsat at filialen har tilsluttet sig i Sverige som supplement til hjemlandets ordning, og at hjemlandets garantiordning ikke giver højere dækning end den svenske ordning. Retten til erstatning indtræder først, når det er besluttet af en myndighed i pengeinstitutets hjemland. Reglerne for udbetaling kan variere fra land til land. Den samlede erstatning kan aldrig overstige 250.000 SEK.

Hvilke aktiver er omfattet af investorgarantien?

Alle typer værdipapirer

Investorgarantien omfatter alle typer værdipapirer (finansielle instrumenter), som defineret i loven (2007:528) om værdipapirsmarkedet. Ordningen dækker blandt andet aktier, obligationer, konvertible gældsbreve, optioner, terminkontrakter og sammensatte produkter såsom aktieindexobligationer.

Forvalterregistrerede fondsandele

For fondsopsparinger kan investorgarantien blive relevant, hvis dine fondsandele er forvalterregistrerede i fx en bank. Dette indebærer, at pengeinstitutet har købt og opbevarer fondsandelene for dig, men i sit eget navn. Hvis pengeinstitutet går konkurs, og det viser sig, at du ikke kan få fondsandelene ud, vil investorgarantien træde i kraft.

Midler underlagt rapporteringsansvar

Garantien dækker også midler, som pengeinstitutet har taget imod i henhold til et såkaldt rapporteringsansvar. Det kan fx være midler, som en kunde overdrager med henblik på køb af værdipapirer til et pengeinstitut, som ikke har tilladelse til at tage imod kunders indskud på en konto. Pengeinstitutet er i sådanne tilfælde forpligtet til at holde midlerne adskilt fra sine egne aktiver og fx sætte dem ind på en særskilt konto i en bank.

Et pengeinstitut er forpligtet til at oplyse om, hvilke aktiver, der er dækket af den svenske investorgarantiordning.

Aktiver der ikke er dækket af investorgarantien

Kontantindeståender

I de pengeinstitutter, som har tilladelse til at tage imod kunders indskud på konti (alle banker, kreditinstitutter og visse værdipapirselskaber) sættes der ofte midler for køb af værdipapirer ind på kundens egen konto hos pengeinstitutet. Disse indskud er dækket af indskydergarantien i stedet for investorgarantien.

Pensionsopsparinger

Værdipapirer eller midler som håndteres inden for rammerne af individuelle pensionsopsparinger er ikke omfattet af investorgarantien.

Ikke-finansielle instrumenter

Kapitalforsikringer og andre forsikringsløsninger er ikke finansielle instrumenter i lovens betydning og er derfor ikke omfattet af investorgarantien.

Tab af markedsværdi og udsteders konkurs

Investorgarantien giver ikke erstatning for tab, som opstår som følge af at et pengeinstitut, der har udstedt et værdipapir (en udsteder), går konkurs. Der ydes heller ikke beskyttelse i tilfælde af, at værdipapirer mister værdi fx som følge af udsving på valuta- eller aktiemarkederne eller i tilfælde af tab opstået som følge af dårlig finansiell rådgivning.

Investorgarantien gælder for alle kunder

Investorgarantien gælder for alle kunder, privatpersoner (herunder umyndige personer) såvel som virksomheder og andre juridiske personer (fx dødsboer).

Pengeinstitutter, som selv er en del af investorgarantiordningen, kan dog ikke få erstatning.

Pengeinstitutter som omfattes af investorgarantien

Svenske banker, fondsselskaber og værdipapirinstitutter omfattes automatisk af investorgarantien, hvis de har tilladelse fra det svenske finanstilsyn til at udbyde investeringsydelser.

Et *svensk datterselskab af et udenlandsk pengeinstitut* betragtes som et svensk pengeinstitut, hvis datterselskabet har tilladelse fra det svenske finanstilsyn til at udbyde investeringsydelser og tage imod penge underlagt rapporteringsansvar.

En *filial af et udenlandsk pengeinstitut* fra EØS¹-området i Sverige dækkes af en indskydergaranti i hjemlandet. Oplysninger om denne garanti udleveres af det pågældende pengeinstitut. Udenlandske pengeinstitutters filialer kan tilslutte sig den svenske investorgaranti som supplement til hjemlandets garantiordning.

Et *udenlandsk datterselskab af et svensk pengeinstitut* i EØS-området og i visse andre lande dækkes af den investorgaranti, som gælder i det pågældende land, under forudsætning af at datterselskabet har de tilladelser, som er nødvendige i pågældende land. Yderligere oplysninger udleveres af det pågældende pengeinstitut.

En *filial af et svensk pengeinstitut* i EØS-området er dækket af den svenske investorgaranti.

På www.insattningsgarantin.se kan man se en liste over de pengeinstitutter, der er med i ordningen. Her kan du også søge efter lige præcis din bank.

Yderligere information

Du kan finde flere oplysninger på www.insattningsgarantin.se. Hvis du har generelle spørgsmål til investorgarantien eller indskydergarantien er du velkommen til at kontakte os på ig@riksdagen.se eller på telefon 08 613 52 00.

¹ EØS står for det Europæiske Økonomiske Samarbejde. Udover EU-landene indgår også EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein. Schweiz er ikke med i EØS, men har tilsluttet sig en række aftaler med EU, hvormed mange af områderne er dækket.

